

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

201. An, & qualiter, dum non apparet vitium in ipsa relatione, secutâque est electio Episcopi, hæc inducat præsumptionem majoris idoneitatis in præelecto, donec ea elidatur per probationes contrarias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

talis sciet magis compati aliis, infirmusque fortior resurgat tum ob præsumptionem contra hunc, juxta c. qui semel malus. de reg. juris in 6. tum ob honorem Ecclesiæ conservandum, & scandalum evitandum: frustra que adducitur à Glossa exemplum D. Petri, quia id peculiarem rationem habuit fundatam in judicio ejus, qui errare non poterat, & in cessatione omnis scandali ob claritatem vitæ & miraculorum. Abb. in c. dubium. de elect. n. 24. Addit C. de Luc. ad Trid. loc. cit. nu. 23. cessante etiam positiva diffamatione ponderanda esse adhuc alia, quæ licet positivè criminosa non sint, præbent tamen de facto scandalum aliquod, aut saltem modicam ædificationem.

Quæstio 198. An facta ab Episcopo ejusve Vicario electio minus idonei ex approbatis, præterito magis idoneo, provisioque parochialis inde secunda, sint ipso jure nulla, ob decretum Trident. sess. 24. c. 18. & constitutionis Piana?

Respondeo negativè. Lott. cit. q. 31. n. 116. citans Ægid. Gonz. Garc. p. 9. c. 2. n. 225. & seq. citans D. Thom. 2. 2. q. 63. art. 2. ad dub. 3. Abbatem, Imol. Franc. Decium in c. de constitutis. de appell. Molinam de Hispanorum primog. l. 2. c. 11. n. 15. Covar. Ledesm. & plures decif. Rotæ (in quarum etiam una resolvitur, quòd decretum Concilii Tolet. quatenus annullabat provisionem factam, digno omisso digniore, erat contra jus, & sic egebat confirmatione Apostolica) contra Paris. de resig. l. 5. q. ult. n. 226. Staphil. de lit. gratiæ in præfat. n. 15. Joannem Gutierrez. & plures alios apud eundem Garc. tenentes clausulam decreti irritantis, qualis adjicitur in Trid. & constit. Piana, inducere formam, adeoque actum contra illam factum esse nullum: referuntur quoque pro hac sententia ibid. plures Rotæ decisiones. Verum rectius Garc. n. 235. ait, dictum decretum Concilii & Pii V. irritans non respicere electiones & provisiones factas minus dignis, sed factas non servatâ aliâ formâ ibi præscriptâ, eo quòd si referendum esset ad tales electiones & provisiones, sequeretur provisiones à collatoribus inferioribus factas electis ab Episcopo minus dignis, propter hanc malam Episcopi electionem esse nullas, cum tamen tales collatores & institutores nullam habeant culpam, nullamque, ut habet num. 237. ferè electionem & provisionem fore certam & securam, adeoque dari locum mille scrupulis, & hinc sententiam nostram esse usui & sensui communi conformiorem. Patetque etiam vel ex hoc ipso, dictum decretum irritans non inducere formam respectu talium electionum factarum minus dignis, adeoque eas minime ipso jure annullari, quod in ipsa constit. Pii V. specialiter provideatur magis idoneo de remedio appellationis, ubi Episcopus delegerit minus dignum, ut nimirum, dum constiterit de hoc eligentis irrationabili judicio, illud retractetur, ex quo fit, ut interim electio & provisio mero jure teneant, habeantque effectum, usque dum per judicem revocetur. Garc. n. 236. Lott. cit. n. 116. & seq. citans Gonz. ad reg. mensum gl. 4. n. 139. & Rotam in Niceensi paroch. 19. Martii 1618. coram Durano. Ac denique si talis electio & provisio minus digni ex hoc capite esset nulla vi formæ non servatæ, jam etiam, magis idoneo præterito non appellante, posset ac deberet retractari, ac nulla declarari. Garc. loc. cit. Atque ex his jam sequitur talem electum &

provisum facere fructus parochiales suos, donec ejus electio & provisio per judicem appellationis revocetur & rescindatur, & consequenter non esse condemnandum in fructibus, nisi ad summum à tempore primæ sententiæ revocatoriæ: ad illud enim usque tempus possidet justè cum justo & legitimo titulo. Garc. n. 238. citans Felin. in c. cum accessissent. de constit. n. 33.

Quæstio 199. An si magis idoneus ex examinatis desistat, nec amplius ad parochiam, in ordine ad quam instituitur concursus, aspiret, Episcopus possit ex ceteris oppositoribus magis idoneum eligere, an vero alius de novo instituendus concursus?

Respondeo: si desistant ante factam ab Episcopo electionem de magis idoneo, ex ceteris eligendus est melior intra eundem terminum absque novo concursu; nondum enim secuta dictâ electione finitus est concursus. Si verò cedat vel decedat post factam dictam electionem, non potest eligi alius ex ceteris oppositoribus ejusdem concursus, utpote qui per dictam electionem semel factam finitus, adeoque opus est novo concursu, novo proposito edicto, in quo Ordinarius habet novum terminum, qui incipit currere à die desistentis vel mortis Ordinarii notæ. Ita ferè statuitur per textum c. si Clerico. de elect. in 6. Garc. num. 222. & seq. Corrad. l. 3. c. 4. num. 22. Zerol. in praxi episc. p. 2. v. concursus.

Quæstio 200. An si semel examinatus non reperiatur idoneus, possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo beneficium conferri?

Respondeo, quamvis affirmativa videatur probabilis, præcipuè quoad beneficia non parochialia, modò in primo examine non fiat declaratio, quâ declaretur examinatus non esse idoneus; quamdiu enim res est integra, nihil prohibet, illi reperto idoneo conferri beneficium, cum vel sic verificetur illa conditio adhuc apponi solita, & dirigi ad executores gratiæ & literarum Apostolicarum: Si per examinationem illum idoneum esse repereris. vide Garc. p. 6. c. 9. n. 253. & seq. Contrarium tamen tenendum, ut ait Idem Garc. n. 255. circa beneficia parochialia, tum quod verba illa; si per diligens examen illum idoneum esse repereris, juxta l. Boves ff. de verb. signif. ubi latè Tiraq. intelligenda videantur de primo examine: tum quòd in parochialibus, in quibus examen fieri debet à 3. Examinatoribus synodalibus, eo peracto, hi renunciare debeant, an examinatus sit idoneus juxta cit. c. 18. vide Garc. cit. c. 2. ubi plura utilia de idoneitate exploranda per examen ante institutionem ad parochialia beneficia.

Quæstio 201. An, & qualiter, dum non apparet vitium in ipsa relatione, securaque est præelectio Episcopi, hæc inducat præsumptionem majoris idoneitatis in præelecto, donec ea excludatur per probationes contrarias?

Respondeo ad primum affirmativè. Lot. l. 2. q. 31. n. 111. citans Greg. decif. 11. n. 5. & 6. sic c. in presentia. de renuntiis. dicitur pro

pro iudicio Episcopi præsumendum. Vide hanc in rem fufam decisionem Rotæ, quam refert Garc. p. 9. c. 2. n. 250.

2. Respondeo ad secundum; non cessare hanc præsumptionem etiam si appelleretur, & per sententiam Metropolitanam (à qua iterum appellet præelectus ab Ordinario) revocetur præelectio facta ab Episcopo; nam etsi Metropolitanus per novum concursum certior fieri possit de doctrina, ac sic deprehendere hanc fortè esse majorem in appellante; adhuc tamen per eius sententiam dicta præsumptio non eliditur, cum Ordinarius iudicare potuerit præelectum à se ex vita & moribus magis sibi notis. Lot. *ibid.* n. 112. & 113. Etiam ut C. Luc. ad trid. d. 32. n. 22. licet appellans docuerit, non solum de majore literatúra, sed etiam de aliis qualitatibus in se existentibus, & deficientibus in præelecto, adhuc iudicium Episcopi convinci nequeat de irrationabilitate; eò quod licet generaliter, & in abstracto habentes ejusmodi qualitates magis digni reputandi sint, quam carentes illis, hic tamen & nunc adhuc alius iis carens præligi possit ex alio capite, v. g. quia prudentior, populo magis gratus, vel magis proficiuus futurus, de nullo crimine diffamatus, &c. Unde etiam rectè Lott. n. 114. monet, hanc in rem præ oculis perpetuò habendum, quod docet D. Thom. 22. q. 63. art. 2. ad 3. nimirum quod etsi eligendus sit magis idoneus, nihilominus quantum ad hoc, ut electio impugnari nequeat in foro judiciali, satis esse bonum eligere, neque oportere eligere meliorem, cum alias omnis electio habere possit calumniam, ac proinde necessitatem eligendi meliorem referendam esse ad conscientiam eligentis. Unde etiam est, quòd dum appellatur ab Ordinario, admittatur appellatio ad effectum devolutivum tantum, non autem ad suspensivum, ut disponit constitutio Pii V. dum verò metropolitanus revocat sententiam, seu factam ab Episcopo præelectionem, ab eius sententia datur appellatio ad utrumque effectum; non enim censetur dicta constitutio voluisse tollere appellationem ab hac sententia suspensivam; cum neque id expresserit, neque etiam subsit eadem ratio. Lott. n. 119. citans Beltram. Gregor. & Rotam sic latè id explicantem *deif.* 537. p. 1. recent. n. 2. & 3.

Questio 202. An, & quando appelletur à mala relatione Examinatorum, & hinc à provisione parochialis?

1. Respondeo: non dari appellationem, etiam ad sedem Apostolicam à relatione Examinatorum, nec per eam impediri, aut suspendi quò minus ea executionem habeat, ut dicitur *cit.* c. 18. nec prædictorum Examinatorum relationem, quò minus executionem habeat, ulla devolutio aut appellatio, etiam ad sedem Apostolicam, interpolata impediat aut suspendat, quòd ipsum etiam intelligendum de appellatione devolutiva ex citato Trid. textu, procedereque tantum in beneficiis curatis, utpote de quibus solis ibi agit Trident. Rectè ait Garc. n. 242.

2. In simplicibus verò, licet electi seu nominati, à quibuscumque personis Ecclesiasticis non debeant institui, nisi prius ab Ordinario examinati & reperti idonei, nullus que se tueri possit appellationis remedio, quò minus examen subire teneatur, à relatione tamen & reprobatione Examinato-

rum, ut dicitur c. 13. *sess.* 7. relinquatur locus appellationis suspensivæ, non obstante c. 9. *sess.* 25. quippe quòd, quatenus se refert ad alia statuta, respicit *citatum cap.* 18. adeoque de beneficiis curatis intelligendum Garc. num. 243. & seq. Lott. l. 2. q. 31. n. 120. qui etiam n. 125. addit circa hæc beneficia non parochialia dubium non esse provisum eorundem cum omnibus inde securis esse & haberi attentatum, etiam si de facto non fuerit appellatum, si intra decendum (quòd ad appellandum conceditur) processum fuerit, juxta c. non solum. de appellatione in 6.

3. Nihilominus tamen etià in parochialibus juris patronatùs laici concedi appellatione (intelligi etiam suspensivam) præsentatis, dum unus solus est præsentatus, adeoque concursus locum non habet, à reprobatione Examinatorum, quia talis ex præsentatione habet jus ad parochiam. putat Garc. n. 245. Contrarium tamen sentit Lott. num. 127. nimirum neque in his (etiam si necessarius non sit concursus) providendis non admitti appellationem, intratè que rationes prohibita appellationis per constitutionem Pii V.

Questio 203. An, qualiter, & quando appelletur à mala Ordinarii electione?

1. Respondeo ad primum affirmative: ita enim habet constitutio Pii V. quæ incipit: *In conferendis &c.* & sic censuit S. Congreg. Garc. n. 240. & de hac appellatione, non verò de appellatione à reprobatione Examinatorum accipiendus, Paris. l. 8. q. 9. n. 104. Zerol. &c.

2. Respondeo ad secundum: hanc appellationem esse solum ad effectum devolutivum, non verò suspensivum, ea namque interposita non impedit aut suspendit, quò minus executioni detur præelectio Episcopi; neque etiam provisus pendente hæc appellatione est amovendus à parochiali, ut dicitur in constit. Pii V. Garc. n. 246. citans Zerol. *ubi supra.* Zech. Genuens. &c. proceditque hoc ipsum, etiam si contra præelectum, & Episcopi præelectionem per iudicem appellationis sit lata sententia, à qua præelectus appellavit; nam hæc secunda sententia non est mandanda executioni pendente appellatione, cum hæc habeat utrumque effectum devolutivum & suspensivum juxta dicta paulo ante Garc. n. 247. citans Gonz. gl. 6. n. 163. & seq. & Gurierez. l. 2. qq. canon. c. 11. n. 25. Procedit item, etiam si Examinatores in approbatione fuerint discordes; supposito enim, quòd tam electus quàm appellans sint de approbatis, nil refert, si in concordia, si in discordia sint approbati; sed neque ab Examinatorum approbatione aut reprobatione appellatur, sed ab electione Episcopi, in qua non attenditur, an Examinatores fuerint concordes, an discordes in approbatione, sed num ex approbatis electus sit magis idoneus. Garc. *sub* num. 247. contra Gonzal. gl. 9. in annor. num. 209. qui pro se citat Paris. l. 8. q. 9. n. 104. sed hic solum ait, in una Vincent. resolutum à S. Congreg. quòd detur appellatio à mala Episcopi electione, quoties Examinatores sunt discordes, quòd Garc. ait intelligendum de appellatione devolutiva tantum, non secus, ac si etiam Examinatores fuissent concordes, cum constit. Pii loquatur generaliter & indistinctè. Nihilominus tamen lata primà sententià contra possessorem apud Curiam, sequestrandam parochialem juxta *Clem. unic. de sequestratione*